

Tulevia rakenneratkaisuja

Maamme hallitus päätti maaliskuussa valtiontalouden määräraha-
hyksistä ja vahvasti esitykset viime syksynä annetun rakennepoliit-
tisen ohjelman toimeenpanoksi. Suomen talouden heikko kasvu ja
julkisten menojen suuruus sekä niistä seuranneet kuntien ja valtion
alijäämät edellyttävät mittavia rakenteellisia muutoksia osana muita
talouspoliittisia ratkaisuja. Tasavallan Presidentti sanoi vuosi sitten val-
tiopäivien avajaisissa: ”Päättämättä ei voi jättää”. Paineet tavanomaista
pidemmälle ulottuviin päätöksiin ovat suuremmat kuin vuosikausiin.

Suurimmat, rakenteita koskevat muutostarpeet eivät kohdistu maa-
ja metsätalousministeriöön, vaan sosiaali- ja terveysministeriöön sekä
opetus- ja kulttuuriministeriöön. Yhteistä rajapintaa kuitenkin on
muun muassa ympäristöterveydenhuoltoon ja maataloushallintoon.
Kustannustehokkuutta edellytetään kaikelta julkisen sektorin toimin-
nalta. Rakenneohjelmaan kirjattu 0,5 % vuotuinen kasvutavoite koskee
kaikkea julkisen sektorin palvelutuotantoa. Rakenteiden toimivuuden
lisäksi tulee myös toimintatapoja uudistaa. Sähköisissä palveluissa on
kaikilla hallinnonaloilla vielä paljon tehtävää.

Maa- ja metsätalousministeriön oman rakenneuudistuksen lisäksi
keskusvirastorakenne uudistetaan entistä toimivammaksi kokonaisu-
deksi ensi vuoden alkuun mennessä. Ruoka ja uusiutuvat luonnonvarat
ovat ministeriön strategisena perustana myös tulevinä vuosina. Korkea
elintarviketurvallisuuden taso, ainutlaatuinen eläntautivapaus ja kas-
vava panostus eläinten hyvinvointiin säilyvät varmuudella kansallisina
prioriteetteina. Uudesta Luonnonvarakeskuksesta tulee huomattava
eurooppalainen tutkimuslaitos, jonka menestyksen edellytyksenä on
yhteistyö laajenevan LYNET-verkoston ja yliopistojen kanssa. Eläin-
lääketieteellinen tutkimus olisi integroitava tähän kokonaisuuteen
entistä paremmin.

Hallituksen viime marraskuussa antamassa rakennepoliittikkaa kos-
kevassa päätöksessä todetaan, että asiantuntijaresursseja on käytettävä
erityisesti valtion aluehallinnon uudelleen järjestämisen yhteydessä
aiempaa joustavammin. Aluehallintovirastot ja ELY-keskukset ovat toi-
mineet vasta muutaman vuoden, mutta nykyinen aluehallinto koetaan
hajautuneeksi. Palvelujen saatavuudessa ja tasalaatuisuudessa koetaan
myös olevan parannettavaa. Alueellista rakennetta koskevat päätökset
jäävät tulevalle hallituskaudelle toimeenpantaviksi. Virkamiesvalmiste-
lua kuitenkin tehdään jo tänä keväänä kansliapäälliköiden johdolla.

Selvitystyön alla ei ole pelkkä aluehallinto. Samassa yhteydessä
arvioidaan eri vaihtoehtojen vaikutuksia toisaalta valtion ja kuntien
väliseen työnjakoon ja toisaalta pohditaan valtion keskusvirastojen ja
uudistuvan aluehallinnon keskinäistä tehtäväjakoja. Maa- ja metsäta-
lousministeriön osalta keskiössä tässä selvityksessä on ympäristöter-
veydenhuolto. Hallitusohjelmaan on myös kirjattu velvoite elintarvi-
kevalvonnan selvitystyölle. Eläinlääkintähuoltolain uudistuksessa esillä
olleet vaihtoehdot vastuiden jakamisesta valtion viranhaltijoiden ja
kunnaneläinlääkäreiden kesken tulevat jälleen arvioitaviksi. Eläinlää-
kärökunnan laaja kokemus eri tehtävissä korostuu, kun näitä raken-
neratkaisuja tehdään. Löytyykö ammattikunnasta yhteistä näkemystä
parhaaksi kansalliseksi työnjaoksi?

Jaana Husu-Kallio

Maa- ja metsätalousministeriön kansliapäällikkö